

Диссертациялық кеңестің жұмысы туралы ЕСЕП

Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университеті жанындағы
8D016- **Тарих бағыты бойынша** педагогтарды даярлау
(8D01601 – **Тарих**, 6D011400-**Тарих**) мамандығы бойынша
Диссертациялық кеңес

Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университетінің жанындағы 8D016-Гуманитарлық пәндер бойынша мұғалімдерді даярлау (8D011601-Тарих) бағыты бойынша диссертациялық кеңес.

1.Өткізілген отырыстар саны жайлы мәліметтер

Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университеті жанындағы диссертациялық кеңесте 8D016-8D016-Гуманитарлық пәндер мұғалімдерін даярлау (6D011400- Тарих) бағыты бойынша есепті жылы 2 отырыс өткізілді (01.01.2023 ж. бастап 31.12.2023 ж. дейін).

2. Диссертациялық кеңес отырыстарына жартысынан кем қатысқан кеңес мүшелерінің аты-жөндері (болған жағдайда)

Диссертациялық кеңес отырыстарына жартысынан кем қатысқан кеңес мүшелері болған жоқ.

3. Оқу орындары көрсетілген докторанттардың тізімі.

Крупко Игорь Владимирович, Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университеті

Гүлдана Балғабайқызы Жақыбаева, Әлкей Марғұлан атындағы Павлодар педагогикалық университеті.

4. Есеп беру жылы бойынша диссертациялық кеңес келесі бөлімдерін бөліп қарағаны туралы диссертациялық жұмыстардың қысқаша талдауы:

Игорь Владимирович Крупконың диссертациясына сәйкес:

Диссертациялық жұмыстың тақырыбы: «8D016- «8D01601-Тарих» білім беру бағдарламасы бойынша гуманитарлық пәндер мұғалімдерін даярлау» бағыты бойынша «Қазақ қоғамының тарихи жады баяндауының семиозы (1991 – 2021 жж.)».

Ғылыми кеңесшілер – тарих ғылымдарының кандидаты, доцент Далаева Т.Т., тарих ғылымдарының докторы, профессор Абашин С.Н.

Қорғау 2023 жылдың 28 ақпанында өтті.

Жұмыста төмендегідей жаңа және сенімді нәтижелер алынған:

1.Жұмыс барысында тарихи жадының 4 деңгейіне сәйкес келетін өзара тәуелді және өзара өткізгіш 4 нарратив анықталды. Ұсынылған бөлімге сәйкес тиісті дерек көздермен жұмыстар жүргізілді.

2.1991-2021 жылдардағы Қазақстан қоғамының тарихи жады әңгімелерінің семиозының негізгі факторлары және олардың шежіресі зерттелді. Көшпелі дәстүрді үзудің мәдени жарақаты, оның "тарихсыздық" туралы тезистерді қабылдау және осы жарақатты жеңу 1991-2021 жылдар аралығында тарихи әңгімелерді айтарлықтай қалыптастырды деген қорытындыға келді.

3. Қазақстандық қоғамның тарихи жадының семиозис процесінде нақты тарихи мысалдармен жәбірленудің (жарақаттанудың) және глорификацияның (ұлылық бейнелерін жасаудың) пайда болуы мен функциялары зерттелді. Ұлттық зиялы қауымның Тарихи ақаулар мен трансформациялар кезеңдерінде, атап айтқанда XX ғасырдың екінші жартысында және қазіргі Қазақстанның қалыптасуы мен дамуы жағдайында семантикалық сипаттамалар мен тарихи есте сақтау бейнелеріне қатынасын алудағы рөлі зерттелді.

4. Қазақстан қоғамының тарихи жадындағы көшпелілер мен отырықшылар арасындағы қарым-қатынас мәселесі және XX ғасырдың екінші жартысынан бастап еңсерілген «тарихисіздіктің» мәдени жарақаты зерттелді. Бұл мәселенің барлық бар әңгімелерде: академиялық (ғылыми), қоғамдық (бұқаралық ақпарат құралдары, шығармашыл интеллигенция шығарған және т.б.), ресми (мемлекеттік) және фольклордағы көрінісі зерттелді.

5. Тарихи жадының академиялық және қоғамдық әңгімелері бірнеше факторлардың: қалыптасқан қазақстандық қоғамның әлеуметтік күтулері мен мемлекетте жүргізіліп жатқан ресми тарихи саясаттың, сондай-ақ халық арасындағы тарихи ақпарат пен базалық сюжеттердің трансляция арналарының (оқулықтар, газеттер мен теледидар, интернет, әлеуметтік желілер және т.б.) жиынтығына сүйене отырып құрастырылады деген қорытындыға келді.

6.Баяндамаларды зерттеу барысында қазақстандық қоғамның тарихи жадында тарихилықты айқындау критерийі белгіленді, сондай-ақ осы критерийдің қалыптасу факторлары және оны бұрынғы кезеңдегі критерийлермен салыстыру зерттелді.

7.Бірқатар оқу орындарында (жоғары және орта білім беру) жүргізілген педагогикалық эксперименттердің нәтижесінде оқушылардың, студенттер мен оқытушылардың қазақстандық қоғамның тарихи есте сақтау проблемаларын тарихи білімі мен түсінуін қалыптастыру тетіктері зерделенді.

2) диссертация тақырыбының "Ғылым туралы" Заңның 18-бабының 3-тармағына және (немесе) мемлекеттік бағдарламаларға сәйкес Қазақстан Республикасының Үкіметі жанындағы Жоғары ғылыми-техникалық комиссия қалыптастырған ғылымды дамыту бағыттарымен байланысы;

Қазақстан Республикасы Үкіметінің қаулысы. Қазақстан Республикасының 2025 жылға дейінгі Ұлттық даму жоспарын бекіту туралы: бекітілді. 15 ақпан 2018 ж., No 636, Қазақстан Республикасы Үкіметінің Қаулысы. Орта білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарты: бекітілген. 31 қазан 2018 ж., No 604, Қазақстан Республикасы Үкіметінің Қаулысы. Жоғары білімнің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарты: бекітілген. 2018 жылғы 31 қазан, №

604 Қасым-Жомарт Тоқаевтың 2021 жылғы 1 қыркүйектегі «Халық бірлігі мен жүйелі реформалар – ел өркендеуінің берік негізі» Жолдауы.

3) диссертация нәтижелерін іс-тәжірибеде қолдануды ендіру деңгейін талдау.

Берілген оқу мәселесін игеру деңгейін алдын-ала анықтайтын материалды ұсынудың аудиовизуалды әдістерімен үйлесетін тұжырымдамалық және фактологиялық мазмұнның оңтайлы көлемі таңдалды. Ғылыми-зерттеу қызметі мен оқу процесін интеграциялау арқылы орта және жоғары білім беру оқушыларының ой-өрісін әртараптандыру, кеңейту, Қазақстан тарихын оқыту барысында әлемнің ғылыми бейнесін өзектендіру, сондай-ақ сыни ойлау дағдыларын дамыту қажеттілігі анықталды. Келесі оқу орындарында әзірлемелер енгізілді: № 37 жалпы білім беретін мектеп КММ, Орталық Азия, Ресей және Әзірбайжан елдерінің педагогтеріне арналған "білім сапасы және мәдениеттерді жақындастыру" Халықаралық жазғы мектебі (МЛШ) және Орталық Азия университеті (Қазақстан, Қырғызстан және Тәжікстан елдерінің "адамтану" Аға Хан жобасы).

5. Ресми рецензенттер жұмысын талдау (ең сапасыз пікір мысалдарымен бірге).

Тарих ғылымы саласына елеулі үлес қосқан ғалымдар рецензент ретінде тағайындалды. Рецензенттер берілген біліктілікке сәйкес докторлық диссертацияны талдады.

Крупко Игорь Владимировичтің диссертациясы туралы мәліметтер:

Жарқынбаева Роза Сейдалиқызы-тарих ғылымдарының докторы, ҚазҰУ тарих факультетінің Дүниежүзілік тарих, тарихнама және деректану кафедрасының профессоры. әл-Фараби.

Қалиев Жабай Нұрмақұлы-педагогика ғылымдарының кандидаты, Мемлекет тарихы институты директорының орынбасары.

Гүлдана Балғабайқызы Жақыбаеваның диссертациясы бойынша:

Диссертациялық жұмыстың тақырыбы – «ЖОО-да Қазақстан тарихын оқыту үдерісінде мұрағат материалдарын пайдалану әдістемесі (Қазақстанның оңтүстігін Ресей империясының жаулап алуы туралы құжаттар мысалын пайдалану)».

Мамандығы: 8D01610-Тарих

Ғылыми кеңесшілер – тарих ғылымдарының докторы, профессор Отеева Г.Е., тарих ғылымдарының докторы, профессор Ахмет Тасагил.

Қорғау 2023 жылдың 21 маусымында өтті.

Жұмыста төмендегідей жаңа және сенімді нәтижелер алынған:

1. Жұмыс барысында біз тарихты оқыту үдерісінде мұрағаттық материалдар мен құжаттарды пайдаланудың теориялық-әдістемелік негіздерін жан-жақты зерттеп, жалпылау және талдау жұмыстарын жүргіздік.

2. Заманауи педагогикалық технологиялар зерттеліп, тарихи құжаттармен жұмыс істеуге тиімдісі анықталды.

3. Ресей империясының Оңтүстік Қазақстан аумағын жаулап алуы мәселелері бойынша ҚР ЕҚЫҰ және Ока қорларынан мұрағаттық құжаттар анықталды. Бұл дереккөздер хронологиялық және түрлік принцип бойынша сыни талдауға және жүйелеуге ұшырады.

4. Зерттеу тақырыбы бойынша картографиялық дереккөздерге талдау жүргізілді, ол Сырдария және Жетісу Әскери желілерінің бекіністерінің, көшелерінің, ауылдары мен пикеттерінің нақты орналасуын анықтауға және тізімдер жасауға мүмкіндік берді. Жиналған карта материалы ArcGIS 10.1 бағдарламалық жасақтамасының көмегімен карта-схеманы жасауға мүмкіндік берді.

5. Педагогикалық эксперимент нәтижесінде мұрағаттық құжаттармен жұмыс жасауда студенттердің құзыреттілігін қалыптастыру диагностикасы жүзеге асырылды. "Қазақстанның жаңа тарихын оқыту курсына сыни ойлау әдістерін қолдану" оқу-әдістемелік құралы әзірленіп, жарияланды. Әзірлемелер университеттің оқу процесіне енгізілді. Енгізу актісі алынды.

6. Әлкей Марғұлан атындағы Павлодар педагогикалық университетінің базасында студенттердің кәсіби құзыреттілігін дамытуға бағытталған "тарих" және "Тарих-Дінтану" Білім беру бағдарламаларының 3 курс студенттері арасында тәжірибелік-педагогикалық жұмыс жүргізілді. Қалыптастырушы экспериментке дейінгі және кейінгі нәтижелер алынды және талданды, ұсыныстар жасалды.

2) диссертация тақырыбының "Ғылым туралы" Заңның 18-бабының 3-тармағына және (немесе) мемлекеттік бағдарламаларға сәйкес Қазақстан Республикасының Үкіметі жанындағы Жоғары ғылыми-техникалық комиссия қалыптастырған ғылымды дамыту бағыттарымен байланысы;

Диссертациялық зерттеу мынадай құжаттардың талаптары мен ұсынымдарына сәйкес жүргізілді: "Білім туралы" Қазақстан Республикасының 2007 жылғы 27 шілдедегі №319-III Заңы(01.09.2022 ж. жағдай бойынша өзгерістер мен толықтырулармен); "Архив - 2025" мемлекеттік бағдарламасы; "Рухани жаңғыру" бағдарламасы; "Мәдени мұра" мемлекеттік бағдарламасы.

2) диссертация нәтижелерін практикалық қызметке енгізу деңгейін талдау.

Әзірленген әдістемелік нұсқаулар мен тапсырмаларды оқытушылар мен тарихшы-мұғалімдер педагогикалық қызметте кәсіби дағдыларды дамыту және білім алушылардың коммуникативтік-танымдық белсенділігін ынталандыру үшін пайдалана алады.

Диссертация материалдары, Картографиялық материалдар, жұмыстың негізгі қорытындылары мен ережелері Отан тарихы бойынша сабақтар өткізу кезінде, сондай-ақ жаңа арнайы курстар мен оқу-әдістемелік құралдарды әзірлеу кезінде жоғары және орта оқу орындарының оқытушылары үшін қызығушылық тудыруы мүмкін.

6. Ресми рецензенттер жұмысын талдау (ең сапасыз пікір мысалдарымен бірге).

Тарих ғылымы саласына елеулі үлес қосқан ғалымдар рецензент ретінде тағайындалды. Рецензенттер берілген біліктілікке сәйкес докторлық диссертацияны талдады.

Жакибаева Гүлдана Балғабайқызының диссертациясы бойынша мәліметтер:
Ысқақ Ақмарал Сыдығалыққызы – тарих ғылымдарының докторы, профессор. әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті. (Алматы, Қазақстан) (мамандық коды 07.00.09 – Тарихнама, деректану және тарихи зерттеу әдістері);

Қарасаев Ғаний Мұқашұлы – тарих ғылымдарының докторы, профессор. ҚР ҰҚК «Мемлекет тарихы институты» (Астана, Қазақстан) (мамандық коды 07.00.02 - Отан тарихы).

7. Ғылыми кадрларды даярлау жүйесін одан әрі жетілдіру бойынша ұсыныстар.

- диссертацияларды қорғауға жіберетін бітіруші кафедралар зерттеу жұмысының сапасына және қорғауға қажетті құжаттарға ерекше назар аударуы керек.

8. Философия докторы (PhD), бейіні бойынша доктор дәрежелерін алу үшін әзірленген диссертациялардың саны:

	8D01601-Тарих, 8D01610-Тарих
қорғауға қабылданған диссертациялар (оның ішінде басқа ЖОО докторанттарының);	2 (1)
қараудан алынып тасталған диссертациялар (оның ішінде басқа ЖОО докторанттарының);	-
рецензенттердің теріс пікірін алған диссертациялар (оның ішінде басқа ЖОО докторанттарының);	-
қорғау нәтижелері бойынша теріс шешім алған диссертациялар (оның ішінде басқа ЖОО докторанттарының);	-
пысықтауға жіберілген диссертациялар (оның ішінде басқа ЖОО докторанттарының);	-

Диссертациялық
Кеңес төрағасы

Қойгелдиев М.Қ.

Диссертациялық Кеңестің
ғылыми хатшысы

(қолы, тегі және аты-жөні)

Асымова Д.Б.